

[Korsgaard.]

måske kan blive vanskelige at bære, når engang vi igen kommer ind i en nedgangsperiode.

Det ærede medlem hr. Chr. J. Hansen var netop inde på, at der i sommeren 1949 var udsigt til nedadgående ejendomspriser, og nævnte videre, at det blev anderledes i slutningen af 1949; det ærede medlem hr. Chr. J. Hansen kunne godt have sagt rent ud, at det sikkert skyldtes devalueringen, at den nedadgående tendens ikke kom til at fortsætte. Men man ved jo ikke, hvad der kan ske i fremtiden. Vi regner sikkert allesammen med, at der før eller siden engang vil komme nedadgående priser, og jeg synes, det er berettiget, at man fra kreditforeningernes side holder noget igen med at yde lån, der lige netop svarer til nutidens forhold. Derfor synes vi fra vor side, at det ikke er helt uden betænkelighed, at man nu går til at udvide området for konkurrence mellem de to husmandskreditforeninger og de øvrige landkreditforeninger.

Det ærede medlem hr. Chr. J. Hansen har nu antydet, at forslaget vil komme i udvalg, en udtalelse, som jeg er tilfreds med. Der vil så blive lejlighed til at drøfte forholdet; der vil blive lejlighed for de andre kreditforeninger til, hvis de er bange for denne konkurrence, at henvende sig til udvalget, og man må så se, hvad resultat man i udvalget kan komme til. Men i øjeblikket må jeg sige, at vi for vort vedkommende stiller os ikke altfor velvilligt overfor det foreliggende lovforslag.

P. N. Petersen (Røjle): Vi kan måske nok tvistes om, hvorvidt det er hensigtsmæssigt, at konkurrence mellem kreditforeningerne er udelukket eller ikke, når andre pengeinstitutter iøvrigt er henvist til det frie lånemarked, og vi kan skumle over, at staten yder garanti for renten af visse kreditforeningers kasseobligationer og ikke for andres, men vi må ikke glemme, at det netop nu i år er 100 år siden, den første kreditforeningslov blev gennemført, og at rigsdagen siden da har beskæftiget sig med denne lovgivning mindst tyve gange, så det er jo ikke så underligt, at der op igennem tiden er opstået visse forskelligheder og tilfældigheder og måske også visse uheldige forhold.

Jeg finder det derfor særdeles fortjenstfuldt, at den høje rigsdag ved loven af 7. april 1937 bragte nogenlunde orden i de uheldige tilstande, der bredte sig mere og mere på dette vigtige område indenfor vort økonomiske liv. De forskellige kredit-

foreningers virkeområde blev afgrænset, der blev fastsat vurderingsgrænser og lånegrænser, men dog sådan, at det frie selvstyre indenfor foreningernes rammer forblev uantastet. Det var navnlig i de egne i det sydlige Jylland, hvor Den vest- og sønderjydske Kreditforening konkurrerede med Kreditforeningen af jydsk Landejendomsbesiddere, at der ydedes lån af en så fantastisk størrelse, at det nødvendigvis måtte trykke obligationskurserne, og det var jo ikke holdbart i det lange løb. Derfor var loven af 1937 en god lov.

Men siden den tid har vi som bekendt oplevet en verdenskrig med en forskydning af alle værdier, der i høj grad indvirker på lånegrænsen og navnlig på forholdet mellem Jydsk Grundejerkreditforening i Herning og den jyske husmandskreditforening, fordi de opererer indenfor det samme område. Når disse to kreditforeninger nu engang har hævd på at virke indenfor det samme landområde, siger det sig selv, at skellet kun kan drages ved lånenes størrelse og værdien af de pågældende panter, og så ligger det i sagens natur, at de små ejendomme må Jydsk Grundejerkreditforening holde fingrene fra, da de må være forbeholdt husmandskreditforeningen, medens denne ikke må bringe lån i de store panter.

Forsåvidt var alt i den skønneste orden i 1936, da husmandskreditforeningen kunne bringe lån i ejendomme op til en ejendomsskyldværdi på 12 000 kr., medens Jydsk Grundejerkreditforening ikke måtte gå lavere end til de 8 000 kr.s ejendomsskyldværdi, og så kunne de to kreditforeninger iøvrigt slås om de panter, der lå imellem de 8 000 og de 12 000 kr.s værdiansættelse. Men den store værdiforskydning, der har fundet sted under og efter krigen, har naturligvis forrykket forholdet til ugunst for husmandskreditforeningerne, der efterhånden ser det tildelte område svinde som dug for solen, fordi den fantastiske stigning i ejendomspriserne vil medføre en tilsvarende stigning i værdiansættelserne til ejendomsskyld og en tilsvarende formindskelse i antallet af ejendomme, der hører under husmandskreditforeningernes virkeområde, og det er dette misforhold, der må rettes. Jeg kan i denne forbindelse nævne, at Jydsk Husmandskreditforening i 1937 havde et antal lån på 120 595, men det var i 1949 gået ned til 105 626. Altså en tilbagegang på 14 969 lån i løbet af 12 år. Det er tal, der efter min opfattelse taler for sig selv. Det var i erkendelse af denne uheldige udvikling for husmandskreditforeningernes vedkommende, at daværende indenrigs-